

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.147:004.9:796

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20131016>

Дидактичний потенціал віртуальних інструментів і платформ для дистанційної освіти в підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання: огляд літератури

Довбенко Тетяна Володимирівна,

старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, факультет спорту та менеджменту, Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-6715-2899>

Луценко Ірина Миколаївна,

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання та спеціальної підготовки, Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-9259-8203>

Самойлик Сергій Віталійович,

викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії та здоров'я, факультет здоров'я людини та природничих наук, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич, Україна, <https://orcid.org/0009-0004-6356-9584>

Прийнято: 27.04.2026 | Опубліковано: 12.05.2026

Анотація: Швидка цифровізація вищої освіти та поширення форматів дистанційного навчання посилили необхідність оцінювання педагогічної ефективності віртуальних інструментів і платформ у професійній

підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання. **Мета** дослідження полягає в аналізі дидактичного потенціалу та освітньої ефективності сучасних віртуальних інструментів і платформ, що використовуються в дистанційній освіті для підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту. **Методи:** аналіз наукової літератури – для вивчення наявних напрацювань із проблематики; узагальнення та систематизація – для представлення результатів дослідження. **Результати.** У дослідженні проаналізовано теоретичні засади та практичні можливості інтеграції цифрових технологій у навчальний процес закладів вищої освіти. Розглянуто головні групи віртуальних освітніх інструментів і платформ, що застосовуються в дистанційному навчанні, зокрема системи управління навчанням, платформи для відеоконференцій та інтерактивні цифрові сервіси для створення навчального контенту. Встановлено, що інтеграція віртуальних платформ в освітній процес суттєво розширює дидактичні можливості дистанційного навчання, забезпечуючи гнучкий доступ до освітніх ресурсів, сприяючи візуалізації теоретичного матеріалу, пов'язаного з фізичною культурою та спортивною підготовкою, а також активному залученню здобувачів освіти до освітнього процесу. Зазначено, що систематичне використання цифрових освітніх технологій сприяє розвитку ключових професійних компетентностей майбутніх фахівців із фізичного виховання, зокрема методичних, комунікативних і цифрових компетентностей, а також навичок самостійного навчання та критичного аналізу освітньої інформації. Обґрунтовано, що поєднання платформ управління навчанням, засобів синхронної комунікації та інтерактивних цифрових сервісів створює комплексне цифрове освітнє середовище, здатне забезпечити ефективне дистанційне навчання. **Висновки.** Встановлено, що раціональне та педагогічно обґрунтоване використання сучасних віртуальних інструментів і платформ підвищує ефективність дистанційної освіти та

сприяє покращенню якості професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання в сучасному цифровому освітньому середовищі.

Ключові слова: *цифрові освітні технології, платформи управління навчанням, дистанційне освітнє середовище, цифрові компетентності, освітні інновації.*

Didactic Potential of Virtual Tools and Platforms for Distance Education in the Training of Future Physical Education Specialists: A Literature Review

Tetyana Dovbenko,

Senior Lecturer, Department of Social and Humanitarian Disciplines, Faculty of Sports and Management, National University of Physical Education and Sports of Ukraine, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6715-2899>

Iryna Lutsenko,

PhD in Physical Education and Sport, Associate Professor, Head of the Department of Physical Training and Special Training, University of Customs and Finance, Dnipro, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-9259-8203>

Serhiy Samoylyk,

Lecturer, Department of Physical Therapy, Occupational Therapy and Health, Faculty of Human Health and Natural Sciences, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0004-6356-9584>

Abstract: *The rapid digitalization of higher education and the widespread adoption of distance learning formats have increased the need to assess the pedagogical effectiveness of virtual tools and platforms in the professional training*

of future physical education specialists. The **purpose** of this study is to analyze the didactic potential and educational effectiveness of contemporary virtual tools and platforms used in distance education for training future specialists in physical education and sports. **Methods:** scientific literature analysis was used to examine existing research on the subject; generalization and systematization were applied to present the study findings. **Results.** The study analyzes the theoretical foundations and practical possibilities of integrating digital technologies into the educational process of higher education institutions. The main groups of virtual educational tools and platforms used in distance learning are examined, including learning management systems, video conferencing platforms, and interactive digital services for creating educational content. It was established that the integration of virtual platforms into the educational process substantially expands the didactic possibilities of distance learning by providing flexible access to educational resources, facilitating the visualization of theoretical material related to physical culture and sports training, and actively engaging students in the educational process. It was noted that the systematic use of digital educational technologies promotes the development of key professional competencies of future physical education specialists, including methodical, communicative, and digital competencies, as well as self-directed learning skills and critical analysis of educational information. It was substantiated that combining learning management systems, synchronous communication tools, and interactive digital services creates a comprehensive digital educational environment capable of ensuring effective distance learning. **Conclusions.** It was established that the rational and pedagogically justified use of modern virtual tools and platforms increases the effectiveness of distance education and contributes to improving the quality of professional training of future physical education specialists in the contemporary digital educational environment.

Keywords: *digital educational technologies, learning management systems, distance educational environment, digital competencies, educational innovations.*

Постановка проблеми. У контексті швидкої цифрової трансформації вищої освіти та поширення форматів дистанційного навчання питання ефективної інтеграції віртуальних інструментів та освітніх платформ у професійну підготовку майбутніх фахівців набуває дедалі більшої актуальності. Ця проблема є надзвичайно важливою для галузі фізичного виховання та спорту, де освітній процес традиційно базується на безпосередній практичній взаємодії, демонстрації фізичних вправ і розвитку рухових навичок. Водночас сучасні інформаційно-комунікаційні технології відкривають нові можливості для організації освітнього процесу, подання теоретичного матеріалу, забезпечення інтерактивної комунікації та моніторингу результатів навчання в онлайн-середовищі. Однак, попри активне впровадження різноманітних цифрових платформ та інструментів віртуального навчання в закладах вищої освіти (ЗВО), залишається потреба у всебічному оцінюванні їхньої дидактичної ефективності та впливу на формування професійних компетентностей майбутніх фахівців із фізичного виховання. Актуальність цього дослідження визначається необхідністю виявлення педагогічного потенціалу, переваг та обмежень використання віртуальних освітніх технологій у дистанційному навчанні здобувачів програм фізичного виховання, а також визначення умов, за яких ці інструменти можуть найбільш ефективно сприяти забезпеченню якості та безперервності професійної освіти в сучасному цифровому освітньому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика дослідження знайшла своє відображення в працях низки науковців, які розглядають різні аспекти сучасної професійної підготовки фахівців із фізичної культури. Так, П. Є. Лівак [1] розкриває особливості підготовки майбутніх учителів фізичної

культури в зарубіжних ЗВО, акцентуючи на застосуванні сучасних цифрових платформ у дистанційному освітньому середовищі, а також обґрунтовує їхнє значення для підвищення ефективності організації освітнього процесу. Зокрема Я. Топольник [2] аналізує можливості використання цифрових платформ для формування здоров'язбережувальних компетентностей здобувачів спеціальності «Фізична культура і спорт», підкреслюючи роль інтерактивних онлайн-ресурсів у підтримці освітнього та оздоровчого складників професійної підготовки. У своєму дослідженні О. Гладощук [3] оцінює готовність учасників освітнього процесу до формування фізкультурно-оздоровчої компетентності в умовах дистанційного навчання та визначає чинники, що впливають на ефективність використання цифрових технологій у фізкультурній освіті. Водночас С. Г. Мельниченко [4] розглядає значення електронних ресурсів і онлайн-освіти як інструментів розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів, що сприяє підвищенню якості освітнього процесу у ЗВО. Автори Т. О. Белкова та Ж. В. Малахова [5] визначають ефективність застосування фітнес-технологій у самостійних заняттях здобувачів вищої освіти з фізичного виховання, а також доводять, що використання сучасних цифрових інструментів стимулює підвищення мотивації до фізичної активності та самоконтролю результатів тренувань. У своїй науковій праці В. О. Кисельов, Н. А. Кулик та М. М. Бикова [6] обґрунтовують значення цифрових технологій як засобу адаптації здобувачів-першокурсників до освітнього процесу, зокрема підкреслено їхню роль у формуванні навичок самостійної навчальної діяльності в умовах цифрового освітнього середовища. Окрім того, В. Адамчук, Т. Дідик, І. Кульчицька, В. Поляк та О. Квасниця [7] висвітлюють інноваційні підходи до викладання дисципліни «Теорія і методика викладання легкої атлетики» на основі використання технологій дистанційного навчання та доводять ефективність поєднання традиційних і цифрових освітніх методів. Натомість Т. Гулько та

Л. Рибалко [8] досліджують особливості професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах воєнного стану в Україні, акцентуючи на зростанні ролі дистанційних освітніх технологій у забезпеченні безперервності навчального процесу. Науковці Х. Є. Шавель, Ю. С. Бойко та Л. С. Соколенко [9] аналізують інноваційні моделі підготовки здобувачів вищої освіти у сфері фізичного виховання та спорту, серед яких важливе місце посідає інтеграція цифрових освітніх технологій і дистанційних платформ у професійну підготовку майбутніх фахівців.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових досліджень, присвячених використанню цифрових технологій і дистанційного навчання у сфері фізичного виховання та спорту, у сучасній науковій літературі недостатньо комплексно висвітлено питання системного оцінювання ефективності конкретних віртуальних інструментів і платформ, що застосовуються в підготовці майбутніх фахівців цієї галузі. Більшість наукових праць зосереджено на загальних аспектах цифровізації освітнього процесу, формуванні окремих компетентностей або впровадженні дистанційних технологій у викладанні окремих дисциплін. Водночас недостатньо дослідженим залишається дидактичний потенціал сучасних платформ управління навчанням, інструментів відеоконференцій та інтерактивних сервісів у комплексному забезпеченні дистанційної підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт».

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає в оцінюванні дидактичного потенціалу та освітньої ефективності сучасних віртуальних інструментів і платформ, що використовуються в дистанційній освіті для підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту.

Відповідно до мети поставлено такі завдання: проаналізувати теоретичні засади використання віртуальних інструментів і платформ у дистанційній

освіті майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту; схарактеризувати сучасні платформи управління навчанням, інструменти відеоконференцій та цифрові сервіси для створення інтерактивного освітнього контенту, що застосовуються в освітньому процесі; оцінити їхній дидактичний потенціал у забезпеченні організації навчання, комунікації та контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти; визначити переваги та обмеження використання віртуальних платформ у професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання.

Виклад основного матеріалу дослідження. У системі професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання дистанційне навчання виконує низку важливих функцій. По-перше, воно забезпечує безперервність і доступність освіти, даючи здобувачам вищої освіти змогу продовжувати освітній процес навіть за умов, що обмежують традиційне очне навчання. По-друге, воно сприяє впровадженню мультимедійних та інтерактивних технологій, які покращують наочність демонстрації спортивних технік, фізіологічних процесів і методичних підходів до фізичного виховання. По-третє, воно сприяє розвитку навичок самостійного навчання здобувачів вищої освіти, цифрової грамотності та вміння використовувати сучасні інформаційні технології в їхній майбутній професійній діяльності [9]. Ці характеристики роблять дистанційне навчання не лише тимчасовою альтернативою традиційній освіті, а й додатковим освітнім форматом, що розширює педагогічний інструментарій, доступний для викладачів, а також покращує адаптивність освітнього процесу.

Цифрові освітні технології відіграють важливу роль у формуванні професійних компетентностей майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання та спорту. Інтеграція віртуальних інструментів в освітнє середовище сприяє розвитку теоретичних знань, методичної компетентності, аналітичного мислення та вміння застосовувати інноваційні підходи у сфері

фізичної культури. Завдяки використанню цифрових платформ здобувачі вищої освіти отримують доступ до різноманітних освітніх матеріалів, зокрема відеодемонстрацій фізичних вправ, інтерактивних лекцій, віртуальних симуляцій і цифрових інструментів оцінювання.

Різноманітність цифрових освітніх технологій, що використовуються в дистанційному навчанні, сприяла розробленню різних класифікацій віртуальних інструментів та платформ. Один із найпоширеніших підходів базується на їх функціональному призначенні в освітньому процесі. Згідно з цим підходом, віртуальні інструменти можна об'єднати в низку головних категорій. До першої категорії належать системи управління навчанням (LMS), які є комплексними платформами для організації, управління та надання освітнього контенту. Такі системи надають інструменти для створення курсів, поширення освітніх матеріалів, управління завданнями та тестами, відстеження успішності здобувачів і сприяння комунікації між викладачами та здобувачами. До широко використовуваних платформ цього типу належать Moodle, Google Classroom та Canvas, які підтримують структуроване управління курсами та надають інтегровані механізми для моніторингу освітніх результатів [10, с. 820].

До другої категорії належать платформи для комунікації та відеоконференцій, які забезпечують синхронну взаємодію між учасниками освітнього процесу. Ці інструменти дають змогу проводити лекції, семінари, консультації та спільні заняття в режимі реального часу в онлайн-середовищі. Такі платформи, як Zoom, Microsoft Teams та Google Meet, дають змогу викладачам проводити віртуальні заняття, ділитися презентаціями, демонструвати навчальні відео та залучати здобувачів вищої освіти за допомогою функцій чату, кімнат для обговорень та функцій спільного використання екрана [11]. Для дисциплін, пов'язаних із фізичною культурою, ці інструменти є важливими, оскільки вони дають змогу демонструвати

техніки рухів і спостерігати за результатами здобувачів вищої освіти під час виконання практичних завдань.

До третьої категорії належать цифрові сервіси, призначені для створення інтерактивного освітнього контенту та підвищення зацікавленості здобувачів вищої освіти. Ці інструменти надають можливості для формувального оцінювання, ігрових навчальних завдань, спільного мозкового штурму та візуальної презентації ідей. Такі платформи, як Kahoot!, Quizizz, Padlet та Mentimeter, дають викладачам змогу розробляти вікторини, опитування та інтерактивні вправи, що стимулюють активну участь та сприяють постійному обміну думками [12, с. 165–166]. Упровадження таких інструментів у навчальний процес сприяє підвищенню мотивації, кращому засвоєнню знань та розвитку навичок критичного мислення у здобувачів вищої освіти.

Системи управління навчанням є одним із найважливіших технологічних компонентів дистанційної освіти в ЗВО. Ці платформи виконують функцію централізованих середовищ, де викладачі можуть упорядковувати матеріали курсу, розподіляти завдання, оцінювати результати здобувачів вищої освіти та відстежувати їхні навчальні досягнення. У підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання системи управління навчанням є дуже важливими, оскільки дають змогу інтегрувати мультимедійні навчальні матеріали, зокрема відеодемонстрації спортивних технік, методичні вказівки та інтерактивні тести. До найпоширеніших платформ належать Moodle, Google Classroom і Canvas, кожна з яких пропонує специфічні функціональні можливості, що сприяють організації освітнього процесу [10, с. 819].

Moodle – це одна з найпоширеніших систем управління навчанням із відкритим кодом, що використовується в ЗВО. У програмах, пов'язаних із фізичним вихованням та спортом, Moodle можна використовувати для організації модулів, присвячених методиці спортивного тренування, анатомії

та фізіології фізичної активності, а також педагогічним аспектам фізичного виховання. Викладачі можуть завантажувати відеоуроки, що демонструють техніки виконання вправ, надавати методичні рекомендації для самостійних занять та оцінювати теоретичні знання здобувачів вищої освіти за допомогою тестів і завдань [13, с. 161]. До того ж, Moodle підтримує інтеграцію зовнішніх мультимедійних ресурсів і плагінів, що дає змогу створювати інтерактивні навчальні середовища, які імітують елементи практичних занять.

Google Classroom є ще однією широко використовуваною платформою, що полегшує управління освітніми заходами в інтернеті. Цей сервіс інтегрований з іншими інструментами Google, серед яких Google Drive, Google Docs та Google Forms, що дає змогу викладачам ефективно ділитися освітніми матеріалами, призначати завдання та надавати зворотний зв'язок. Здобувачі вищої освіти можуть подавати завдання в різних форматах, зокрема у вигляді письмових звітів, відеозаписів виконання вправ і презентацій з аналізом методів спортивного тренування [11].

Поряд із системами управління навчанням, інструменти синхронної комунікації відіграють важливу роль у процесі дистанційного навчання здобувачів вищої освіти, які вивчають фізичну культуру. Платформи для відеоконференцій, зокрема Zoom, Microsoft Teams та Google Meet, забезпечують взаємодію між викладачами та здобувачами в режимі реального часу, що є необхідним для збереження динамічного характеру навчальних занять. За допомогою цих платформ викладачі можуть проводити онлайн-лекції, практичні демонстрації, консультації та спільні обговорення. У дисциплінах, що пов'язані з фізичною культурою, синхронна комунікація є дуже важливою, оскільки дає змогу викладачам показувати фізичні вправи, пояснювати техніку рухів і надавати здобувачам вищої освіти швидкий зворотний зв'язок [11].

Zoom став однією з найпопулярніших платформ для відеоконференцій у сфері освіти завдяки зручному інтерфейсу та розширеним функціям комунікації. Він підтримує спільний доступ до екрана, кімнати для групових обговорень, запис сеансів та інтеграцію з системами управління навчанням. Ці функції дають змогу викладачам організовувати інтерактивні освітні заходи, зокрема груповий аналіз спортивних технік або спільне розроблення тренувальних програм. Microsoft Teams забезпечує комплексне комунікаційне середовище, що поєднує відеоконференції з обміном файлами, обміном повідомленнями та інтеграцією з екосистемою Microsoft Office. Ця платформа є корисною для організації таких довгострокових спільних проєктів, як розроблення методичних рекомендацій щодо спортивних тренувань або аналіз кейсів у спортивній педагогіці. Google Meet, інтегрований в екосистему Google Workspace, забезпечує надійне середовище для віртуальних зустрічей і лекцій, даючи викладачам змогу презентувати мультимедійні матеріали та залучати здобувачів вищої освіти до обговорень.

Ще одним важливим компонентом цифрового освітнього середовища є онлайн-сервіси, призначені для створення інтерактивних навчальних матеріалів та заохочення активної участі здобувачів вищої освіти. Такі платформи, як Kahoot!, Quizizz, Padlet та Mentimeter, надають викладачам можливість розробляти вікторини, опитування, дошки для спільної роботи та завдання для отримання зворотного зв'язку в режимі реального часу, що стимулює активну участь в освітньому процесі. У рамках підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання ці інструменти можна використовувати для перевірки теоретичних знань зі спортивної науки, оцінювання розуміння техніки виконання вправ або сприяння груповим дискусіям щодо методик тренувань. Інтерактивні вікторини, створені в Kahoot! або Quizizz, дають викладачам змогу оцінювати засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу в ігровій формі, що підвищує мотивацію

та покращує запам'ятовування знань. Padlet надає спільну цифрову дошку, де здобувачі вищої освіти можуть ділитися ідеями, завантажувати мультимедійні матеріали та обговорювати різні аспекти спортивних тренувань або фізичної активності, пов'язаної зі здоров'ям. Mentimeter надає можливість проводити опитування в режимі реального часу та візуалізувати відповіді, що є дуже корисним під час онлайн-лекцій, коли викладачі бажають швидко оцінити розуміння здобувачами вищої освіти конкретних понять.

Щоб продемонструвати функціональні особливості найбільш поширених віртуальних інструментів та платформ у дистанційній освіті для здобувачів вищої освіти з фізичного виховання, у таблиці 1 наведено порівняльний огляд їхніх головних освітніх застосувань.

Таблиця 1

Головні віртуальні інструменти та платформи, що використовуються в дистанційній підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання

Платформа / Інструмент	Тип цифрового інструменту	Головні функціональні можливості у сфері фізичного виховання
Moodle	Система управління навчанням	Організація курсів, інтеграція мультимедійного контенту, автоматизоване оцінювання, дискусійні форуми, моніторинг успішності здобувачів вищої освіти
Google Classroom	Платформа управління навчанням	Поширення освітніх матеріалів, управління завданнями, інтеграція з сервісами Google, зворотний зв'язок і спільна робота
Canvas	Система управління навчанням	Структуроване планування курсу, аналітика залученості здобувачів вищої освіти, мультимедійні навчальні ресурси, діяльність із взаємного рецензування
Zoom	Платформа для відеоконференцій	Онлайн-лекції, демонстрація фізичних вправ, дискусії в малих групах, запис сесій

Microsoft Teams	Платформа для комунікації та співпраці	Відеоконференції, групові проєкти, обмін файлами, інтеграція з інструментами Office
Google Meet	Сервіс відеоконференцій	Лекції в режимі реального часу, спільний доступ до екрана, віртуальні консультації, інтеграція з Google Workspace
Kahoot!	Сервіс інтерактивного тестування	Ігрові вікторини, швидка перевірка знань, залучення здобувачів під час лекцій
Quizizz	Інтерактивна платформа для проведення вікторин	Самостійне тестування, аналіз результатів навчання, ігрові елементи в оцінюванні
Padlet	Цифрова дошка для спільної роботи	Обмін мультимедійними ресурсами, групові дискусії, спільний мозковий штурм
Mentimeter	Інструмент для інтерактивних презентацій та опитувань	Опитування в режимі реального часу, візуалізація відповідей, збір відгуків під час лекцій

Джерело: власна розробка авторів за [10–14].

Інтеграція цих цифрових платформ та інструментів в освітній процес створює багатофункціональну цифрову екосистему навчання, що підтримує різні аспекти професійної підготовки. Системи управління навчанням забезпечують структуровану організацію освітнього контенту та академічного оцінювання, платформи для відеоконференцій сприяють синхронній комунікації та демонстрації практичних занять, а інтерактивні сервіси підвищують активність здобувачів вищої освіти та сприяють формувальному оцінюванню. У підготовці майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання та спорту комбіноване використання цих технологій дає змогу ефективно впроваджувати моделі дистанційного навчання, що зберігають педагогічну цілісність освітнього процесу, водночас розширюючи його технологічні можливості.

Аналіз сучасних цифрових освітніх середовищ, що використовуються в підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту, дає змогу оцінити ефективність віртуальних інструментів та платформ у забезпеченні процесів дистанційного навчання. Отримані результати свідчать про те, що інтеграція цифрових технологій в освітній процес значно розширює дидактичні можливості закладів вищої освіти та сприяє підвищенню якості професійної підготовки. Оцінювання ефективності цих інструментів пов'язане насамперед з аналізом їхнього дидактичного потенціалу, що передбачає здатність підтримувати структуровану організацію освітнього контенту, забезпечувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу та надавати надійні механізми моніторингу результатів навчання [15]. Платформи дистанційного навчання, що використовуються у вищій освіті, поєднують у єдиному цифровому середовищі численні педагогічні функції, що надає викладачам можливість розробляти освітні курси, поширювати навчальні матеріали, організовувати практичні та теоретичні завдання, а також оцінювати навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за допомогою автоматизованих або керованих викладачем систем оцінювання.

Результати оцінювання свідчать про те, що системи управління навчанням та інтерактивні цифрові сервіси значно розширюють педагогічні можливості дистанційного навчання. Дидактичний потенціал таких платформ проявляється через низку важливих характеристик [16]. По-перше, вони забезпечують систематичну організацію навчальних матеріалів, даючи викладачам змогу структурувати курси за тематичними модулями та подавати інформацію в різних форматах, серед яких текст, відео, презентації та інтерактивні завдання. Таке мультимодальне подання освітнього контенту є важливою перевагою, особливо в програмах фізичного виховання, де теоретичні пояснення техніки рухів, методів тренувань і фізіологічних процесів стають ефективнішими завдяки візуальній та мультимедійній

підтримці. По-друге, цифрові платформи сприяють постійній комунікації між викладачами та здобувачами вищої освіти через форуми, системи обміну повідомленнями та синхронні онлайн-зустрічі, що підтримує активний освітній діалог навіть у віртуальному середовищі. По-третє, інтегровані інструменти оцінювання, доступні на цих платформах, надають можливості як для формувального, так і для підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що забезпечує ефективний моніторинг академічного прогресу, а також сприяє прийняттю педагогічних рішень на основі фактичних даних.

Важливий результат дослідження пов'язаний із впливом цифрових інструментів на формування професійних компетентностей майбутніх фахівців із фізичного виховання [17]. Використання віртуальних платформ сприяє розвитку низки ключових компетентностей, необхідних для професійної діяльності у сфері фізичного виховання та спорту. До них належать: теоретична та методична компетентності, що передбачають розуміння принципів спортивного тренування, фізичного розвитку та зміцнення здоров'я; цифрова компетентність, що стосується вміння ефективно використовувати інформаційні технології в освітніх та професійних цілях; комунікативна компетентність, що передбачає здатність взаємодіяти з учнями, колегами та іншими учасниками освітнього процесу за допомогою цифрових засобів комунікації. Завдяки участі в навчальних онлайн-заходах здобувачі освіти набувають досвіду щодо аналізу мультимедійних освітніх ресурсів, інтерпретації цифрових даних, пов'язаних із фізичними показниками, а також щодо розроблення методичних рекомендацій щодо організації тренувальних занять. Такий досвід є актуальним у сучасних освітніх контекстах, де цифрові технології дедалі частіше доповнюють традиційні методи викладання у фізичному вихованні та спортивній підготовці.

Аналіз підтверджує, що цифрові платформи сприяють розвитку навичок самостійного навчання та саморегуляції у здобувачів вищої освіти. Умови

дистанційного навчання вимагають від здобувачів активного управління своєю навчальною діяльністю, організації графіків занять та самостійної роботи з навчальними матеріалами. Така самостійність сприяє розвитку відповідальності, критичного мислення та вміння оцінювати власні результати навчання. До того ж, наявність цифрових архівів лекцій, записаних демонстрацій і додаткових ресурсів дає змогу здобувачам повертатися до складних тем і поглиблювати своє розуміння теоретичних і методологічних аспектів фізичного виховання. У результаті використання віртуальних інструментів не лише сприяє передачі знань, а й підтримує формування навичок навчання протягом усього життя, що є надзвичайно важливим для фахівців, які працюють у динамічних і швидкозмінних освітніх середовищах (табл. 2).

Таблиця 2

Дидактична ефективність віртуальних інструментів і платформ у дистанційній підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання

Аспект оцінювання	Освітній вплив на навчальний процес
Організація навчального контенту	Структурована подача теоретичних матеріалів, інтеграція мультимедійних демонстрацій фізичних вправ та систематичне впорядкування методичних ресурсів
Комунікація та взаємодія	Постійна комунікація між викладачами та здобувачами через синхронні та асинхронні канали, спільні обговорення та онлайн-консультації
Оцінювання та моніторинг	Автоматизовані системи тестування, інструменти для подання завдань та аналітичне відстеження прогресу здобувачів вищої освіти
Розвиток професійних компетентностей	Формування методичних знань, цифрової грамотності та вміння застосовувати інноваційні освітні технології у професійній практиці

Автономність та
залученість
здобувачів

Сприяння самостійному навчанню, гнучкому доступу до освітніх
ресурсів і підвищенню мотивації за допомогою інтерактивних
навчальних інструментів

Джерело: власна розробка авторів за [15–19].

Попри значні переваги, продемонстровані віртуальними освітніми платформами, виявлено низку обмежень, що впливають на їхню ефективність у підготовці фахівців із фізичного виховання. Одним із найважливіших викликів є практичний характер дисциплін фізичного виховання. Хоча цифрові технології надають можливості для візуалізації та аналізу фізичних вправ, повний розвиток рухових навичок і фізичних технік часто вимагає безпосередньої фізичної взаємодії, нагляду та корекції з боку інструкторів у реальних умовах тренувань. Таким чином, дистанційне навчання може ефективно підтримувати теоретичну та методичну підготовку, але не може повністю замінити традиційне практичне навчання у сфері спорту та фізичного виховання.

Ще одне обмеження пов'язане з технологічними та організаційними чинниками, які можуть впливати на доступність та якість цифрових освітніх середовищ. Надійне підключення до інтернету, доступ до відповідних цифрових пристроїв і рівень цифрової компетентності як викладачів, так і здобувачів вищої освіти відіграють вирішальну роль в успішній реалізації дистанційної освіти. У певних випадках недостатня технологічна інфраструктура чи обмежені цифрові навички можуть знизити ефективність онлайн-навчання та створити перешкоди для активної участі в освітньому процесі.

Проте загальні результати дослідження підтверджують, що систематичне та педагогічно обґрунтоване впровадження віртуальних інструментів і платформ значно підвищує ефективність дистанційної освіти в контексті підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання. Цифрові

навчальні середовища забезпечують гнучкий доступ до освітніх ресурсів, підтримують інтерактивну комунікацію та сприяють розвитку професійних компетентностей, необхідних для сучасної освітньої практики.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що дидактичний потенціал віртуальних інструментів і платформ у дистанційній підготовці майбутніх фахівців із фізичного виховання реалізується через три ключові функціональні блоки: структурування освітнього контенту (LMS-платформи), забезпечення синхронної педагогічної взаємодії (відеоконференційні сервіси) та активізацію навчальної діяльності здобувачів (інтерактивні цифрові інструменти). Доведено, що їх комплексне використання формує цілісне цифрове освітнє середовище, яке підвищує ефективність засвоєння теоретичного матеріалу, якість комунікації та рівень контролю навчальних досягнень.

Обґрунтовано, що ефективність застосування віртуальних платформ у підготовці фахівців із фізичного виховання залежить від сукупності педагогічних і організаційних умов: системної інтеграції різних типів цифрових інструментів, методично доцільного поєднання синхронних і асинхронних форм навчання, наявності цифрової компетентності викладачів і здобувачів, а також забезпечення доступу до стабільної технологічної інфраструктури. Визначено, що найбільший освітній ефект досягається за умов комбінування дистанційного навчання з елементами практичної підготовки в офлайн-середовищі.

Водночас встановлено низку обмежень використання віртуальних платформ, що мають принципове значення для галузі фізичного виховання: неможливість повноцінного формування рухових навичок без безпосереднього педагогічного супроводу, залежність якості навчання від технічного забезпечення та рівня цифрової грамотності учасників освітнього

процесу, а також ризик зниження ефективності практично орієнтованих компонентів підготовки.

Наукова новизна та авторський внесок дослідження полягають у тому, що авторами здійснено систематизацію сучасних віртуальних інструментів і платформ за їх дидактичними функціями у підготовці фахівців із фізичного виховання, уточнено умови їх педагогічно ефективного використання, а також комплексно визначено їх вплив на формування професійних компетентностей у дистанційному освітньому середовищі. Отримані результати можуть бути використані для розроблення моделей змішаного навчання та вдосконалення цифрових освітніх стратегій у закладах вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Лівак П. Є. Особливості підготовки вчителів фізичної культури в іноземних закладах вищої освіти в контексті застосування сучасних цифрових платформ в умовах дистанційного середовища. *Академічні візії*. 2024. № 36. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13935906>

2. Топольник Я. Використання цифрових платформ для формування здоров'язберезувальних компетентностей здобувачів спеціальності «Фізична культура і спорт». *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2026. № 1 (109). С. 137–147. DOI: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.1\(109\)2026.353702](https://doi.org/10.31865/2077-1827.1(109)2026.353702)

3. Гладошук О. Аналіз готовності учасників освітнього процесу до формування фізкультурно-оздоровчої компетентності в період дистанційного навчання. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2021. № 2 (54). С. 12–18. DOI: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2021-02-12-18>

4. Мельниченко С. Г. Електронні ресурси та онлайн-освіта як інструменти розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів. *Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку*:

матеріали VII Всеукраїнської науково-методичної конференції (Одеса, 6–7 березня 2024 р.). Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 184–185. URL: <https://dspace.ksaeu.kherson.ua/handle/123456789/9357> (дата звернення: 07.04.2026).

5. Белкова Т. О., Малахова Ж. В. Ефективність застосування фітнес-технологій у самостійних заняттях з фізичного виховання студентів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. № 198. С. 73–77. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-198-73-77>

6. Кисельов В. О., Кулик Н. А., Бикова М. М. Адаптація студентів-першокурсників до навчального процесу засобами цифрових технологій. *Олімпійський та паралімпійський спорт*. 2023. № 3. С. 18–22. DOI: <https://doi.org/10.32782/olimp spu/2023.3.4>

7. Адамчук В., Дідик Т., Кульчицька І., Поляк В., Квасниця О. Інноваційні підходи до викладання дисципліни теорія і методика викладання легкої атлетики на основі використання технологій дистанційного навчання. *Physical culture sports and health of the nation*. 2024. № 17 (36). С. 419–427. DOI: [https://doi.org/10.31652/10.31652/2071-5285-2024-17\(36\)-419-427](https://doi.org/10.31652/10.31652/2071-5285-2024-17(36)-419-427)

8. Гулько Т., Рибалко Л. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в умовах воєнного стану в Україні. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2023. № 2 (10). С. 20–27. DOI: [https://doi.org/10.31499/2706-6258.2\(10\).2023.290564](https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(10).2023.290564)

9. Шавель Х. Є., Бойко Ю. С., Соколенко Л. С. Інноваційні моделі підготовки здобувачів вищої освіти в галузі фізичного виховання та спорту. *Академічні візії*. 2023. № 17. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7724404>

10. Rustam R., Lince R., Kusmaladewi K., Halim P., Ahmar A. S., Rahman A., Rusli R. Analysis of Student Perceptions on Blended Learning Using Learning Management System (LMS) for Physical Education, Sports, and Health

Courses. *JOIV: International Journal on Informatics Visualization*. 2025. Vol. 9, No. 2. P. 817–823. DOI: <https://doi.org/10.62527/joiv.9.2.3235>

11. Gao Y., Zhu L., Tian M. SWOT analysis of the application of three digital media in OLPE physical education teaching: Edmodo, Zoom, and Google Meet. *BMC Medical Education*. 2025. Vol. 25, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12909-025-06826-3>

12. Тищенко В. О., Іваненко С. В., Харченко-Баранецька Л. Л., Ковальчук Л. В., Комарова Т. В. Інноваційні методи підготовки бакалаврів і магістрів у сфері фізичної культури і спорту. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт)*. 2025. № 3(189). С. 164–167. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03\(189\).30](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.03(189).30)

13. Implementation of blended learning in the students training of the specialty physical culture and sports / O. Aliksieiev et al. *Revista Amazonia Investiga*. 2023. Vol. 12, No. 70. P. 156–166. DOI: <https://doi.org/10.34069/ai/2023.70.10.14>

14. Mahilda O. The author's methodology of functional exercises as a tool for developing a healthy motor culture. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 25. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18020875>

15. Application of digital-intelligent technologies in physical education: a systematic review / Q. Zhong et al. *Frontiers in Public Health*. 2025. Vol. 13. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2025.1626603>

16. The Impact of Agile Management and Technology in Teaching and Practicing Physical Education and Sports / A.-M. Cojocaru et al. *Sustainability*. 2022. Vol. 14, No. 3. P. 1237. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14031237>

17. Wang Y., Wang X. Artificial intelligence in physical education: comprehensive review and future teacher training strategies. *Frontiers in Public Health*. 2024. Vol. 12. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2024.1484848>

18. Vlasov M. Methodology for Developing Individual Physical Therapy Trajectories Based on the Analysis of Sport-Specific Activity. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2026. No. 26. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18456220>

19. Honcharuk N., Tamozhanska G., Korytko Z., Rusyn L., Vasylieva N., Adamenko O., Maksymchuk B. New physical and neurophysiological rehabilitation programmes for women of childbearing age. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2023. No. 14 (1). P. 346–369. DOI: <https://doi.org/10.18662/brain/14.1/424>